

Pavel Osecký

Národnost: česká

Datum narození: 24. ledna 1929

Místo narození: Brno

Datum úmrtí: 18. srpna 2002

Místo úmrtí: Brno

Sociální zařazení: Pocházel z rodiny pojišťovacího úředníka Konráda Oseckého a úřednice Ludmily Pavlové. Se svou manželkou Lídou Štípkovou, provdanou Oseckou, měl čtyři děti, dceru Veroniku (1972), syna Vojtěcha (1974) a dvojčata Terezií a Jana (1975).

Akademické působení

Po maturitě na reálném gymnáziu na Starém Brně nastoupil roku 1948 na Filozofickou fakultu Masarykovy univerzity, kde začal studovat sociologii a psychologii. Po únorovém převratu však byla sociologie na čas uzavřena, a tak Pavel Osecký přestoupil na přírodovědeckou fakultu, kde se věnoval matematice a filozofii. Roku 1953 složil státní závěrečnou zkoušku, z akademické pudy však neodešel. Do roku 1958 působil jako asistent, později odborný asistent na Vojenské akademii Antonína Zápotockého v Brně. Právě tehdy se začal Pavel Osecký více zajímat o pravděpodobnost a matematickou statistiku, témata, která ho provázela celý život. Kromě toho vedl na akademii cvičení, později také přednášky a zkoušky posluchačů strojínského inženýrství. Několik let vyučoval na letecké fakultě matematickou statistiku a numerické metody. Specializované přednášky mu pak byly svěřeny na elektrotechnické fakultě. Podílel se rovněž na organizaci matematických přednášek v anglickém jazyce pro egyptské studenty.

Roku 1958 přestoupil na Výzkumný ústav makromolekulární chemie, kde řídil matematickou skupinu, která řešila úkoly v oboru chemického inženýrství. Od roku 1954 začal externě spolupracovat s brněnskou univerzitou. Seznamoval posluchače psychologie a sociologie filozofické fakulty s matematickými metodami, od roku 1964 vyučoval rovněž na Přírodovědecké fakultě UJEP, a to matematickou statistiku.

Roku 1967 nastoupil jako odborný pracovník na katedru numerické (později aplikované) matematiky. V témže roce získal akademickou hodnost doktora přírodních věd – bylo mu totiž povoleno zkrácené rigorózní řízení. Jeho rigorózní práci tvořil soubor šesti studií. Dvě z nich věnoval psychologické problematice, především pak zpracování statistických údajů. Další čtyři části práce pojednávaly o různých otázkách kinetiky chemických reakcí, nejdůležitější z nich nesla název *Převod výsledků získaných se stárnoucím suspendovaným katalyzátorem, z násadového reaktoru do kontinuální kaskády*. Na katedře se podílel na tvorbě koncepce výuky matematické statistiky a pravděpodobnosti, vedl také přednášky, v nichž dokázal posluchače zaujmout rozsáhlými znalostmi, získanými v aplikovaném výzkumu. Roku 1980 byl převeden do funkce odborného asistenta.

Již od počátku svého studia působil v sociologickém semináři a na katedře psychologie. V 60. letech pak navázal spolupráci s Psychologickou laboratoří ČSAV, kde byl několik let zaměstnán na částečný úvazek. Společně s pracovní skupinou PhDr. Josefa Švancary analyzoval data o psychickém vývoji dětí školního věku z různých sociálních prostředí.

Roku 1992 úspěšně obhájil kandidátskou disertační práci a získal titul CSc. O rok později byl jmenován docentem pro obor matematika. Na univerzitě pak vedl přednášky ze statistiky pro odborné studium matematiky, matematiky a ekonomie a informatiky. Podílel se na výzkumné práci katedry, aktivně se účastnil seminářů a letních škol. Později vyučoval rovněž na Ekonomicko-správní fakultě Masarykovy univerzity. Pavel Osecký přežil svou ženu Lídu pouze o tři roky. Zemřel roku 2002 v důsledku onemocnění chřipkou.

Výběr z díla

Pavel Osecký věnoval značnou část svého vědeckého bádání aplikaci pravděpodobnostního modelování a statistických dat v různých oborech, především však uplatňoval matematicko-statistické postupy v psychologii a sociologii (např. *Raschovy stochastické metody pro výkonové testy*, 1966). Řadu studií o matematických modelech průběhu aktivní pozornosti pak sepsal ve spolupráci s profesorem V. Chmelařem (např. *Interindividual differences in the active attention course and corresponding mathematical model*, 1981). Své bohaté pedagogické zkušenosti a odborné znalosti uplatnil při tvorbě vysokoškolských skript. Roku 1957 byl vydán učební text *Teorie pravděpodobnosti a matematická statistika*, roku 1988 vyšla skripta *Počet pravděpodobnosti a matematická statistika*.

Během působení ve Výzkumném ústavu makromolekulární chemie v Brně spolupracoval na vydání několika mezinárodně velmi ceněných studií o průběhu přenosu tepla v promíchávaných reaktorech. Řada jeho prací se pak věnovala otázkám aplikované matematiky. Zabýval se například ohříváním, resp. chlazením míchaných nádob s vloženým teplosměnným okruhem (*Průběh nepřímého chlazení a ohřívání u míchaných nádob*, společně s M. Hrubým).

Ocenění vědeckou komunitou

Pavel Osecký se podílel na přípravě kurzu matematické statistiky pro Československou společnost pro šíření politických a vědeckých znalostí. Na odboru matematiky zastával funkci referenta pro dálkové studium. K jeho velkým zálibám náležela hudba, a proto byl dlouholetým členem pěveckého sdružení Moravan.

Evaluace

Pavel Osecký patřil mezi přední odborníky v oblasti pravděpodobnosti a statistiky, jejichž postupy uplatňoval zejména v psychologii a sociologii. Na Filozofické fakultě MU zajišťoval řadu let výuku matematických a statistických metod, překládal učební materiály, vedl diplomové práce a byl také konzultantem výzkumných projektů. Vyučoval rovněž na přírodovědecké a ekonomicko-správní fakultě v Brně. Spolupracoval s psychologickými pracovišti a podílel se na statistickém zpracování výsledků brněnského longitudinálního výzkumu.

Prameny a literatura

Archiv Masarykovy univerzity, fond A6 PŘF MU, osobní spisy, kart. 90/15.

Archiv Masarykovy univerzity, fond A6 PŘF MU, osobní spisy, kart. 59/18.

Archiv Masarykovy univerzity, fond A6 PŘF MU, rigoróza, kart. 19/17.

MICHÁLEK, Jaroslav. Pavel Osecký šedesátiletý. *Universitas*, 1989, č. 1, s. 99–100.

PILÁTOVÁ OSECKÁ, Terezie – PILÁT, Milan. Liduška a Pavel Osečtí – životní příběh v obrazech. In *Metodologie psychologického výzkumu: Konsilience v rozmanitosti*. Marek Blatný (ed.). Praha: Academia, 2006, s. 13–18.